

Athugasemdir við frummatsskýrslu vegna Hvammsvirkjunar

Undirritaðar sem eru landeigendur í Skeiða- og Gnúpverjahreppi, hafa átt þar fasta búsetu um margra áratuga skeið og dvelja þar langdvölum á sumrin, nú og vonandi um langa framtíð, gera með þessu erindi alvarlegar athugasemdir við fyrirhugaða Hvammsvirkjun. Athugasemdirnar eiga jafnframt við frummatsskýrslu þá sem ætlað er að telja almenningi trú um að Hvammsvirkjun og framkvæmdir henni tengdar, hafi ekki meiri áhrif en svo á náttúru, lífríki, búsetu fólks á svæðinu, landslag og ásýnd lands, möguleika til ferðaþjónustu o.s.frv. að réttlætlanlegt sé að ráðast í gerð virkjunarinnar.

Frummatsskýrslan og gerð hennar er kostuð af framkvæmda- og hagsmunaaðlum, þ.e. Landsvirkjun og Landsneti og ber þess mörg og augljós merki. Þótt þetta fyrirkomulag byggist á lögum er ekki annað hægt en að efast um trúverðugleika frummatsskýrslunnar og draga í efa hlutlægni hennar. Orðalag og framsetning skiptir miklu máli um upplifun fólks þegar upplýsingar eru settar fram og kynntar. Hægt er að matreiða staðreyndir á ýmsan máta og kalla fram mismunandi hughrif lesandans án þess að fara rangt með. Í þeirri matsskýrslu sem hér um ræðir er áberandi hvernig reynt er að kalla fram ákveðin hughrif með framsetningu upplýsinga í þágu framkvæmdanna.

„Hvammsvirkjun verður sjöunda vatnsaflsvirkjunin á Þjórsár-Tungnaásvæðinu“ Þetta er fyrirsögn úr skýrslunni á bls. 3. Hér hefði eins getað staðið „það munar ekki um einn kepp í sláturtíðinni“ eða með öðrum orðum er hér ýjað að því að virkjanir séu orðnar svo margar á þessu svæði að ein virkjun í viðbót skiptir engu máli!“.

„Lón Hvammsvirkjunar heitir Hagalón. Í lónið rennur vatn sem þegar hefur verið nýtt til raforkuvinnslu í sex aflstöðvum ofar á vatnasviðinu.“ (frummatsskýrslan bls. 4). Hér er okkur bent á að vantið sem renna mun í lónið sé búið að nýta margsinnis í raforkuvinnslu og því sé fávíska að halda því fram að það hafi einhverja þýðingu að vernda þetta vatn – það er margbúið að nota það!!!

Umfjöllun um **áhrif á ferðaþjónustu og útivist** (bls. 4 í frummatsskýrslunni) hefur augljóslega þann tilgang að segja okkur lesendum að ferðamenn hafi lítinn sem engan áhuga á þessu svæði og að sá áhugi muni líklega ekki vaxa, hvort heldur að verði af Hvammsvirkjun eða ekki. „Ný könnun staðfestir að ferðaþjónusta í nágrenni fyrirhugaðrar virkjunar hefur ekki vaxið í samræmi við fjölgun ferðamanna á landinu öllu undanfarin ár og að nærsvæði virkjunarinnar hafi setið eftir hvað fjölgun ferðamanna snertir síðan árið 2001 miðað við fjölgun á landsvísu. Erlendum ferðamönnum á svæðinu hefur fjölgað um 150% frá 2001 til 2015 en á sama tíma hefur erlendum ferðamönnum til Íslands og einnig í Árnassýslu fjölgað um 330% og allt að um 450% í Rangárvallasýslu.“

Tilvitnunin hér að framan vekur spurningar um aðferðafræði og áreiðanleika þessara kannana, gerð þeirra og marktækni!!! Skipulagsstofnun er hér með beðin um að kanna það.

Í umfjölluninni að framan væri ástæða til að skoða hvort og hvað sveitarstjórn Skeiða- og Gnúpverjahrepps og/eða ferðapjónustuaðilar á svæðinu hafa gert til að vekja athygli erlendra og héraðs ferðamanna á þessu svæði, gera þeim kleift að dvelja þar og upplifa þær margvíslegu náttúruperlur sem þarna er að finna. Ef þetta er skoðað ætti þeim sem það gera að vera ljóst að lítið hefur verið gert til þess að efla ferðapjónustu á svæðinu. Telja má víst að áform um virkjanir í neðri Þjórsá sem hafa vofað yfir sveitinni um langt skeið valdi þar miklu og hafi drepit frumkvæði, áhuga og trú fólks á uppbyggingu ferðapjónustu á svæðinu.

Áform um Hvammsvirkjun hafa frá upphafi valdið ágreiningi og klofningi meðal íbúa Skeiða- og Gnúpverjahrepps. Um ásýnd lands og fegurð má lengi deila en það er erfitt að fallast á að vegna þess að tún hafi verið ræktuð á svæðinu sem lón Hvammsvirkjunar er áformað sé hægt að réttlæta að klettur, flúðir og eyjar í Þjórsá sökkvi í gruggvað jökullón. Ekki aðeins verður spillt sýn til Heklu og inn í Þjórsárdalinn sem málara hafa um aldir átt að upphaldi og ljósmyndarar sömuleiðis fyrir og síðar. Kalt lónið mun hafa áhrif á veðurfar, set og fok af lónssvæðinu verður vandamál, það sanna dæmin af öðrum svæðum.

Niðurstöður þessarar skýrslu um „óveruleg neikvæð áhrif“ á þau atriði sem um er fjallað eru í besta falli grunnhyggin – en í líklegasta falli – sem er mjög alvarlegt - dæmi um mat hagsmunaaðila á áhrifum framkvæmda á umhverfi sem þeim er nákvæmlega sama um – þar sem niðurstaðan ræðst af hagsmunum þeirra sem tengjast virkjuninni, framkvæmdum við gerð hennar og orkunni sem frá henni kemur á beinan hátt.

Hugmyndafræðin sem byggt er á í umhverfismati framkvæmda er gamaldags. Hún virðist byggjast á því að einungis beri að verna ósnortna náttúru. Ruddur vegur, ræktuð tún eða önnur mannvirki valdi óhelgi sem veiti sjálfkrafa heimild til að misþyrma landi og skemma og skaða náttúruna. Áform um Hvammsvirkjun verður að stöðva!

Virðingarfyllt,

Margrét Erlendsdóttir, kt. 310566 5439, einn eigenda að jörðinni Hamarsheiði I

Jóhanna Margrét Öxnevad, kt. 220536-6109, fv. ábúandi á lögbylinu Hamarsheiði II, landeigandi og sumarbústaðaeigandi á svæðinu.